

Filippiineillä Saa Nähdä Uutta Ja Vanhaa

Filippiiniläisiä naisia istuttamassa riisiä vesiperäiseen maahan

SELLAISET turistit ja muut matkustajat, jotka haluavat tehdä havainnoita matkanvarrella ja omaavat siksi laajat käsitykset että voivat käsittää nähtävänä oleviin seikkoihin ja ilmiöihin johtavat syyt, niiden yhteiskuntataloudellisena taustana olevat vastakohtat ja muut sellaiset seikat, voivat helposti tulla lyödyksi hämmästyksellä astuessaan maihin Filippiinien pääkaupungissa, Manillassa. Filippiinit, kuten tiedämme, on Yhdysvaltain omistama — militaristisella valtauksella anastettu kuten yleensä kapitalististen valtojen alusmaat — Itä-Intian saariston pohjoisin ryhmä.

Satamassa heti voidaan nähdä uutta ja vanhaa. Uusi edustaa niiden keinoja ja mahtavuutta, jotka ovat saarille tulleet riistämistarkoituksissa, kehittämään teollisuutta ja "nostamaan kansan sivistystä", kuten sanotaan, ja vanha edustaa saariston alkuaasukkaiden yksinkertaista elämää ja alistuvaisuutta mihin he melkein luonnontilassa olevina ihmisinä ovat joutuneet. Satamassa on mahtava laituri, varustettu nykyaikaisilla koneilla ja välineillä, joiden avulla laituriin voidaan kiinnittää neljä suurta valtamerilaivaa samalla kertaa. Mutta aivan lähellä, tuskin sadan jaardin etäisyydessä tästä upeasta laiturista, jonka syrjään sidottuina mahtavat valta-

merilaivat joko odottavat matkustajia ja mahdollista lastiaan tai purkavat sitä kaikkea mitä ovat mukanaan tuoneet, voidaan nähdä bambusilla purjeluomeilla varustettuja kanootteja, jotka ovat jotensakin samanlaisia kuin kolmetuhatta vuotta sitten käytännössä olleet indonesialaisten merirosvojen alukset. Päästyään aallonmurtajan sisälle satamaan, ne ankkuroivat itsensä kulkuväylän äärelle kuin ainakin suuremmatkin merilaivat.

Satamatöissä niinkään tulevat vastakkain uuden ja vanhan ajan menettelytavat. Purettavana olevasta laivasta nostetaan tavara sähköllä käyville nostokoneilla ja voidaan se viedä laiturilta nykyäkaa vastaavilla kuorma-autoilla eli trokeilla. Mutta harvinaista ei ole että bambuseipäissä koria kantavat kullit täyttävät korinsa, heittävät bambuseipään olallensa ja kävelevät matkoihinsa. Ja eipä suinkaan hämmästyystä herättäisi vaikka puhvelivaljakko nähtäisiin laiturilla hakemassa tai tuomassa tavarakuormaa.

Katuliikenne myös tarjoaa nähtävyyksiä kaukana toisistaan olevista äärimmäisyyksistä. Nopeasti kiitävillä autoilla ja trokeilla ei ole, ainakaan alkuaasukkaiden mielestä, sen enempi oikeutta kuin carabaokärryillä ja puhvelivaljakoilla; ne kun ovat me-

nossa joko samaan suuntaan kadulla tai risteyksessä yli kadun, niin pysähdyttävä on suurten trokienkin ja samoin matkustaja-autojen, vaikka niiden ajurit kyllä voivat kiroilla tiellä kämpivää menneen ajan hitautta.

Kaupungin laidassa olevaa riisipeltoa useissa tapauksissa kynnetään vanhan ajan puuauralla ja samaan aikaan juuri kohdalla ilmassa lentää nykyaikainen lentokone tai meritaso, mikä sekini näky vain osoittaa kahta joissakin tapauksissa varsin kauaksi toisistaan kuuluvaa aikakautta.

Jotkut pitävät kummastuttavana sitä seikkaa kuinka Filippiinit on voinut säilyttää piirteet ikivanhoissa elämäntavoissaan, yleensä melkein kaikessa, näinkin muuttumattomana vaikka se on ollut ulkopuolisten ja "sivistyneiden" maiden tunnettuna ja osalta vaikutusväilan alaisena jo vuosisatojen ajan. Tähän seikkaan voidaan löytää ehkä täysin pätevä vastaus hyvin helposti ja se on, että ne valtat mitkä Filippiineillä ovat isännöineet, niihin luetuna Yhdysvallat, eivät suinkaan ole välittäneet mistään muusta kuin mahdollisesti saatavista voitoista. Missä jonkun tuotantoalan kehittäminen on tarjonut rikkauksia riistäville kapitalisteille, siellä on hankittu ja laitettu riistämiseksi edullisia välineitä. Varsinainen maan väestö on haluttu pitää mahdollisimman alhaalla niin henkisesti kuin aineellisessakin elämässä, sillä siitä kaikesta on ollut hyötyä yksiyksille kapitalisteille. Filippiinien varsinaisten asukkaiden vaatimukset ovat useissa tapauksissa olleet liiankin suuret kapitalisteille koska näiden on täytynyt haalia muista kaukaisen idän maista halpaa työvoimaa mitä kirotumpien orjakontraktien avulla ja miksi ei joskus, sanan varsinaisessa merkityksessä, suoranaista orjametsäystä harjoittamalla.

Filippiineillä puhutaan kuuttakymmentä eri kieltä ja murretta. Lakiasioissa seurataan tusinaa tunnettua lakikokoelmaa. Maan varsinaiseen väestöön kuuluvana pidetään kuutta eri kansanrotua. Näin siis voimme huomata että rodut, ihanteet ja elämäntavat ovat juuriltaan monenlaiset, yksinpä varsinaisiin alkuasukkaihin nähden. Malaijalainen rotu on kuitenkin säilyttänyt voittamattomana sille rodulle ominaiset elämäntavat.

Amerikalaisten tuomana voidaan pitää kaikkia suurempia menneen ajan vastakohtia. Mikäli tuotannollisessa elämässä nähdään piirteitä nykyaikaisesta suurtuotannosta, se kaikki voidaan myöntää amerikalaisten tuomaksi. Samoin amerikalaisten tuomana voidaan pitää suurimmaksi osaksi se kapitalistisissa yhteiskunnissa nykyaikana nähtävänä oleva yläluokkalaisten julkinen hyvinvointi ja ylellisyydessä eläminen. Filippiiniläisissä teollisuuksissa raatavat työläiset, joiden hyvinvointi ei ole lisääntynyt sen mukaan kuin tuotannon tehoistuminen täälläkin olisi edellyttänyt, saavat maksaa ne laskut mitkä karttavat Manillassa elostelevain yläluokkalaisten ihania ja nautintorikkaiden hetkien kulkunaksista.

Kansan keskeiset harrastukset, huvittelut niihin

luettuina, ovat huomattavasti eroavia täällä kuten muuallakin. Jotkut uskonlahkolaiset voivat aina silloin tällöin kerääntyä suurissa joukoissa Magellan muistopatsaan luokse missä ensimmäiset kristillisten rukoukset Filippiineillä pidettiin. Kynttilöistä ei silloin ole puutetta, eikä myöskään niiden kauppaista, jotka parveilevat kuin mitkäkin syöpäläiset tehdäkseen edes muutamia kupareja. Kun nämä jumalanpalvelukset ovat ohitse, niin sitten alkavat "maallisen elämän juhlat", joissa ei pidä puuttuman laulu eikä tanssi, sen paremmin kuin luontainen ilo ja rakkaus; kaikki ne pulppuavat vapaasti koska "siunymätöin varjo on jälleen haihtunut ja kansa siunauksensa saanut."

Amerikalaiset, varsinkin sellaiset jotka kuuluvat siihen hienompaan säätyyn, voivat sillä välin järjestää joko maa- ja merisotilaiden välisiä polo-pelejä klubin kentälle tai muunlaisia menoja joihin ehkä säännöllisesti osallistuvat ainakin ylemmät virkailijat ja "amerikalaisten henkeä ja omaisuutta suojelemaan" tarvittavat sotaherrat.

Sellaiset, jotka haluavat "jännittää mieliänsä" ja harjoittaa uhkapeliä kukkotappelujen kautta, menevät kaupungin rajain ulkopuolella oleville kukkotappelupaikoille. Tässä on kysymys oikeasta kukkotappelusta, eikä mistään sellaisesta tappelusta missä ihmiset haluavat nousta kukkoina orsille. Kukkotappelut ovat yhtä pikaisia kuin raakojakin. Tappelevain kukkojen sisävarpaisiin kiinnitetään pienet terät mitkä sattueessa vastatappelijaan leikkaavat kuin partaveitset.

Voittoisan kukon omistaja voi joskus toistaa erään laivakapteenin lausumat sanat joilla hän osoitti "kunniaa" voittoisalle kukkolleen: "Se kukko haudataan sotilaallisen kunnian mukaan. Ei mitään häpäisevää paistia laiteta siitä sankarillisesta seikkailijasta, se haudataan puukkojensa kanssa."

Jos ken tahansa haluaa nähdä yökköjen kuulua asuntopaikkaa niin matkustaessaan Filippiineillä hän voi käydä 25 mailin etäisyydessä Manillasta sijaitsevassa Montalbon jokiuomassa. Muutoinkin tämä paikka tarjoaa jylhän näyn, sillä jokiuoman seinämät nousevat jyrkkinä kolmensadan jalan korkeuteen. Yököt asuvat jokiuoman laitamilla kuin suurissa "apartmenttitaloissa" konsanaan. Iltasella kun päivä rientää maille ne laskeutuvat uoman pohjalle etsimään ruokaansa. Ne liikkuvat kuin sotajoukko hyvin järjestyneissä, noin viidenkymmenen jalan leveissä ja neljännes mailin pituisissa parvissa. Arvioidaan että sellaisessa joukossa on noin miljoona yökköä. "Lentomarssi" tapahtuu jokainen ilta säännöllisesti samaan aikaan ja kaikin puolin samankaltaisesti. Lähestyvillä asuvat ihmiset kertovat että on tapahtunut ainoastaan yhden kerran 25 vuoden ajalla että yököt tekivät poikkeuksen, silloin ne lähtivät lentään väärälle suunnalle ja joutuivat jokiuoman muodostavien vuorten yläpuolella ilmaan ja lentelivät ilman järjestystä. Tapaus koska oli harvinaisen niin se otettiin huomioon tarkoituk-sella seurata tai päästä selville johtuiko se ilmas-tosuhteiden muuttumisen enteistä. Mitään kuiten-

kaan ei havaittu ja seuraavana iltana yököt laskeutuvat jokiuoman pohjalle entisessä järjestyksessä.

Koska kerroimme yökköjen mielipaikasta ikään kuin luonnollisena harvinaisuutena, niin samalla kerroftakoon toinen asia mikä osaltansa näyttää todistavan että "missä luonnon puolesta puuttuu jotakin käytännöllistä niin siellä voidaan sille joku sijaisaine löytää." Filippiineillä ei ole helppo saada jäätä, eikä sitä saakkaan muutoin kuin sen valmistamista varten laitetuilla koneilla. Mutta jos haluaa kylmää vettä voidaksensa esimerkiksi konjakista sekoittaa juoman, niin ei tarvitse muuta kuin hakea varjon puolella puuta kasvavan puoleksi kypsän kookospähkinän ja ottaa sen sisältä vettä; se on juuri tarpeeksi kylmää ja sen verran maukasta että sen mukana häviää konjakin kitkerä maku. Mutta ketä tahansa maukkaasta juomasta saatu humala "puhuttaa unissa" niin on parasta olla kokeilematta tätä juomaa.

Filippiinien alkuasukkaihin tavallisesti luetaan monia muita kansanrotuja eikä yksinomaan "metsäläisinä eläviä" negriittoja, jotka todellisuudessa ovat oikeita alkuasukkaita. Malaijit, jotka muodostavat enemmistön saarten asukkaista, luetaan hyvin usein "metsäläisinä eläviin" ihmisiin, varsinkin amerikkalaisten piireissä, ja luonnollisesti kohdellaan sen mukaisesti. Eräs amerikkalaisen konstaapelikuntaan aikoinaan kuulunut kapteeni, joka sitten erosi virkatehtävästään ja asettui kasvattamaan kookospähkinöitä, kertoo antamassaan lausunnossa että puheet "ihmissyöjäläisasteella olevista metsäläisinä elävistä alkuasukkaista" ovat kokonaan perättömiä. Hänen tilansa sijaisee alueella missä ei ole valkoihoisia asukkaita viittäkymmentä mailia lähempänä ja

koskaan hänellä ei ole ollut minkäänlaista vaaraa tarjolla alkuasukkaiden taholta.

Mutta sellaiset, jotka käyttävät alkuasukkaita viljelysplantaaseilla työläisinä ja kohtelevat kuin eläimiä konsanaan, voivat kyllä saada osaksensa vihan osoituksia. Mutta kaikki se voi olla mahdollista missä hyvänsä maassa ja minkä tahansa kansanrodun keskuudessa.

Varsinaisiin alkuasukkaihin kuuluvia negriittoja asuus huomattavasti Manilasta pohjoiseen käsin sijaitsevan Mount Polis vuoriston rinteillä. Näiden asutoseutu muodostaa harvinaisen näköalan, sillä asuntohökkelit voivat olla vuoren rinteellä, joissakin tapauksissa aina neljästuhatta jalkaa yläpuolella laakson pohjan. Vuoren rinteellä näkyy runsaasti muutaman jalan leveysiä rappukäytäviä, terassia, mitkä voivat jatkua useita kymmeniä jalkoja ilman minkäänlaista välipysäkkiä. Näköä varsin sattuvasi koristaa somasti kiemurtava vesiputous. Tätä paikkaa lähinnä on Benau-niminen kaupunki. Vaikka kaupungin lähellä olevassa vuoriston laidassa asuu noin neljätoistatuhatta negriittoa (pikku neekeriä) niin varsinaisessa kaupunkipiirissä niitä tuskin löytää tusinaa.

Filippiineillä nähdään uutta ja vanhaa. Vanhaa yhdessä tapauksessa edustaa hyvin lähellä luontoa ja luonnollista vapautta elävät alkuasukkaat ja samoin yhdessä tapauksessa uutta edustavat ne paikkaprotariaattiin kuuluvat työläiset, jotka saavat tehdä työtä mitättömän pienillä nälkäpalkoilla amerikkalaisille kapitalisteille, joiden mielessä filippiiniläiset ovat "kykenemättömiä hallitsemaan itseään" ja siksi heidän täytyy olla amerikkalaisen militarismin ylivallan alaisuudessa.

Tervehdyslaulu

(Butten kolmiyhteysjuhlaan.)

Sävel: Suloisessa Suomessamme...

*Nyt on jubla suuri meillä,
jubla kolminkertainen.
Oisko mieli karvas keillä
kun on riemu yhteinen.
Täällä ei surut meitä paina,
eikä viban viima työ,
vaikkei suju kaikilt' aina
tämä suuri yhteistyö.*

*Onban muistot meillä vielä
mennehillä ajoilta;
eibän kukaan sitä kiellä
mikä voim' on joukoilla.
Kons' on vallall' yhteistunne,
mikä työtä edustaa;
siinä meill' varma enne,
tosionnen perusta.*

*Terve teille jublavieraat,
kansa elon kokenut;
teille, lapset pienet, armaat,
elo joill' on auennut.
Aika kerran vielä koittaa,
jolloin toivomme toteuu.
Silloin oikeus taas voittaa,
Työn arvo kirkastuu.*

*Nyt laulu, soitto soimaan,
raatajien toimella;
onban kestävyyttä, voimaa,
ybä uutta joukolla. —
Elon buolet joskin painaa
orjajoukon mieliä —
siitä huolimatt' on aina
meillä laulu kielillä.*

PEIKKO.